ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.4.2025
COM(2025) 171 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αξιολόγηση του Εκτελεστικού Οργανισμού για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα, του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού, του Εκτελεστικού Οργανισμού για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, του Εκτελεστικού Οργανισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, του Εκτελεστικού Οργανισμού Καινοτομίας και Δικτύων και του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας

{SWD(2025) 87 final} - {SWD(2025) 88 final} - {SWD(2025) 89 final} - {SWD(2025) 90 final} - {SWD(2025) 91 final} - {SWD(2025) 92 final}

Γλωσσάριο

Όρος ή ακρωνύμιο	***Σημασία ή ορισμός***
Οργανισμοί	Εκτελεστικοί οργανισμοί
ΑΚΟ	Ανάλυση κόστους/οφέλους
CHAFEA	Εκτελεστικός Οργανισμός για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα
CINEA	Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον
Επιτροπή	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
EACEA	Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού
EASME	Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
EISMEA	Εκτελεστικός Οργανισμός για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας και τις ΜΜΕ
ERCEA	Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
HADEA	Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό Τομέα
HR	Ανθρώπινοι πόροι
INEA	Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων
ΤΠ	Τεχνολογία πληροφοριών
REA	Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας
ΕΔΔ	Ειδικό δημοσιονομικό δελτίο
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΕΕ, για την επίτευξη των στόχων της, στηρίζει ένα ευρύ πεδίο τομέων πολιτικής μέσω μιας σειράς προγραμμάτων χρηματοδότησης. Τα προγράμματα παρέχουν επιχορηγήσεις και άλλες μορφές χρηματοδότησης για κράτη μέλη, επιχειρήσεις, ερευνητές, μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλους φορείς.

Σύμφωνα με το άρθρο 317 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Επιτροπή είναι αρμόδια για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 62 του δημοσιονομικού κανονισμού[1], η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό με διάφορους τρόπους: άμεσα, υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη ή έμμεσα, μέσω της ανάθεσης καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε τρίτους (π.χ. τρίτες χώρες, οργανισμούς των κρατών μελών, διεθνείς οργανισμούς, οργανισμούς σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα).

Μετά την έκδοση του κανονισμού αριθ. 58/2003[2], η Επιτροπή αποφάσισε ότι θα ήταν αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη η ανάθεση της διαχείρισης μέρους των εκτελεστικών καθηκόντων για ορισμένα προγράμματα υπό άμεση διαχείριση στους εκτελεστικούς οργανισμούς της. Με την πάροδο του χρόνου, η Επιτροπή ανέθεσε στους εν λόγω οργανισμούς αυξανόμενο αριθμό χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτόν μπόρεσε να επικεντρωθεί στα βασικά θεσμικά της καθήκοντα.

Οι εκτελεστικοί οργανισμοί είναι όργανα της Ένωσης με νομική προσωπικότητα που υλοποιούν τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ, διαχειρίζονται ορισμένες ή όλες τις φάσεις της διάρκειας ζωής των έργων, διενεργούν τους αναγκαίους ελέγχους για τον σκοπό αυτόν και εκτελούν τους σχετικούς προϋπολογισμούς. Είναι αυτόνομα όργανα υπό την εποπτεία της Επιτροπής.

Η εξωτερική ανάθεση καθηκόντων διαχείρισης στους εκτελεστικούς οργανισμούς πρέπει, ωστόσο, να τηρεί τα όρια που απορρέουν από το θεσμικό σύστημα, όπως καθορίζεται στη ΣΛΕΕ. Αυτό συνεπάγεται ότι δεν μπορούν να αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης οι αποστολές που έχουν ανατεθεί στα όργανα δυνάμει της ΣΛΕΕ, οι οποίες προϋποθέτουν την εφαρμογή περιθωρίων εκτίμησης κατά την υλοποίηση επιλογών πολιτικής. Επιπροσθέτως, για την εξωτερική ανάθεση θα πρέπει να συνιστά προϋπόθεση η διενέργεια προηγούμενης ανάλυσης κόστους-οφέλους.

Η λειτουργία κάθε εκτελεστικού οργανισμού αξιολογείται κάθε 3 έτη προκειμένου να εξετάζεται αν λειτουργεί ικανοποιητικά και αν έχουν επιτευχθεί τα αναμενόμενα αποτελέσματα της εκ των προτέρων ανάλυσης κόστους-οφέλους[3]. Η παρούσα έκθεση καλύπτει τις αξιολογήσεις των έξι εκτελεστικών οργανισμών στους οποίους η Επιτροπή ανέθεσε την υλοποίηση προγραμμάτων βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020:

---

1 Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

2 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 58/2003 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, περί θεσπίσεως του καταστατικού των εκτελεστικών οργανισμών που είναι επιφορτισμένοι με ορισμένα καθήκοντα σχετικά με τη διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων (ΕΕ L 11 της 16.1. 2003, σ. 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj).

3 Άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 58/2003 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002.

- Εκτελεστικός Οργανισμός για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (CHAFEA)[4]
- Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (EACEA)[5]
- Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EASME)[6]
- Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ERCEA)[7]
- Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων (INEA)[8]
- Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας (REA)[9]

Η ακριβής περίοδος αξιολόγησης ποικίλλει ανά οργανισμό, καθώς οι οργανισμοί δημιουργήθηκαν σε διαφορετικές ημερομηνίες. Για τους CHAFEA, INEA και EASME, οι επιμέρους αξιολογήσεις καλύπτουν την περίοδο από το 2017 έως το 2021, ενώ για τους EACEA, ERCEA και REA καλύπτουν την περίοδο από το 2018 έως το 2021.

Στο πλαίσιο των αξιολογήσεων εξετάστηκε αν κάθε οργανισμός είχε εκπληρώσει τα καθήκοντά του με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο, καθώς και αν σημειώθηκαν αλληλεπικαλύψεις, κενά ή ασυνέπειες στη διαχείριση του χαρτοφυλακίου του. Εξετάστηκε επίσης αν ήταν σαφής η οριοθέτηση των καθηκόντων μεταξύ του οργανισμού και των εποπτευουσών Γενικών Διευθύνσεων ή άλλων εκτελεστικών οργανισμών.

Οι αξιολογήσεις περιλάμβαναν αναδρομική ανάλυση κόστους-οφέλους που συνέκρινε τις πραγματικές επιδόσεις κατά την τριετή περίοδο αξιολόγησης με τις αναμενόμενες επιδόσεις στην εκ των προτέρων ανάλυση κόστους-οφέλους[10]. Όλες οι αξιολογήσεις υποστηρίχτηκαν από εξωτερικές μελέτες[11] στις οποίες ακολουθήθηκε η ίδια μεθοδολογία και εφαρμόστηκαν οι αρχές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας[12].

Η πανδημία COVID-19 επηρέασε τις δραστηριότητες όλων των εκτελεστικών οργανισμών προς το τέλος της θητείας τους. Ενώ ακολούθησαν τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την αντιμετώπιση της πανδημίας, οι δραστηριότητές τους χρειάστηκε να προσαρμοστούν όσον αφορά τις καθημερινές ρυθμίσεις εργασίας (π.χ. ψηφιοποίηση των διαδικασιών, εργασία από το σπίτι και εξ αποστάσεως συνεργασία) και τη διαχείριση έργων (π.χ. παρατάσεις ή αναστολές έργων που

---

4 Εκτελεστική απόφαση 2013/770/ΕΕ της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση του Εκτελεστικού Οργανισμού για τους Καταναλωτές, την Υγεία και τα Τρόφιμα, όπως τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση 2014/927/ΕΕ της Επιτροπής.

5 Εκτελεστική απόφαση 2013/776/ΕΕ της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, για την ίδρυση του «Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού».

6 Εκτελεστική απόφαση 2013/771/ΕΕ της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση του Εκτελεστικού Οργανισμού για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

7 Εκτελεστική απόφαση 2013/779/ΕΕ της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για την ίδρυση του εκτελεστικού οργανισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας.

8 Εκτελεστική απόφαση 2013/801/ΕΕ της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2013, για την ίδρυση του Εκτελεστικού Οργανισμού Καινοτομίας και Δικτύων.

9 Εκτελεστική απόφαση 2013/778/ΕΕ της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2013, για την ίδρυση του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας.

10 Ανάλυση κόστους-οφέλους για την ανάθεση ορισμένων καθηκόντων σχετικών με την υλοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ για τα έτη 2014-2020 στους εκτελεστικούς οργανισμούς — Τελική έκθεση για την Επιτροπή της 19ης Αυγούστου 2013.

11 Μελέτες: CHAFEA· EACEA· EASME· ERCEA· INEA· REA

12 Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας [SWD(2021) 305 final] και εργαλειοθήκη. Οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόστηκαν αναλογικά. Δεν υπήρχε ανάγκη εξέτασης των κριτηρίων αξιολόγησης που αφορούν την «προστιθέμενη αξία της ΕΕ» και τη «συνάφεια», δεδομένου ότι οι οργανισμοί εκτελούν καθήκοντα τα οποία τους μεταβιβάζει η Επιτροπή και τα κριτήρια αυτά εξετάζονται κατά την αξιολόγηση των προγραμμάτων.

οδήγησαν στην τροποποίηση και στον επαναπρογραμματισμό των επανεξετάσεων και των πληρωμών). Η περίοδος αυτή ήταν επίσης κρίσιμη για την προετοιμασία του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Συνολικά, πολλοί από τους τομείς που έχρηζαν βελτίωσης σύμφωνα με τις υποδείξεις των υποστηρικτικών μελετών της αξιολόγησης έχουν ήδη ληφθεί υπόψη μετά την πανδημία, ενώ είχε προταθεί νέα κατανομή των ανατιθέμενων προγραμμάτων μεταξύ των οργανισμών, με στόχο τη διασφάλιση μεγαλύτερης συνοχής και τη διευκόλυνση των συνεργειών και της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας.

Την 1η Απριλίου 2021 είχαν δημιουργηθεί νέοι οργανισμοί βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 ως διάδοχοι των οργανισμών INEA, EACEA, EASME, REA και ERCEA. Ταυτόχρονα, ο CHAFEA καταργήθηκε και δημιουργήθηκε ένας νέος οργανισμός —ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό τομέα (HADEA).

Η αξιολόγηση των έξι εκτελεστικών οργανισμών κατέστησε δυνατή τη διενέργεια συγκριτικής ανάλυσης βάσει ενός συνόλου ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών, όπως περιγράφεται αναλυτικότερα κατωτέρω.

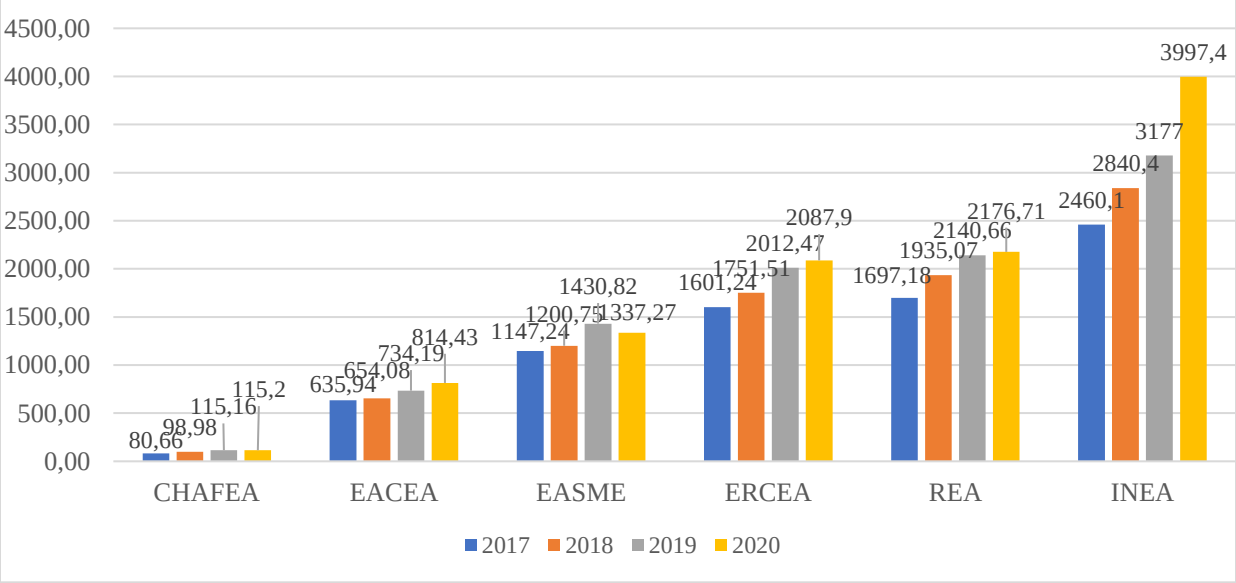
2. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Συνολικά, όλοι οι οργανισμοί υλοποίησαν αποτελεσματικά τα προγράμματα που τους ανατέθηκαν και σημείωσαν ικανοποιητικά αποτελέσματα στους περισσότερους βασικούς δείκτες επιδόσεων, εκτελώντας παράλληλα αυξανόμενους επιχειρησιακούς προϋπολογισμούς. Οι οργανισμοί επιδίωξαν και κατόρθωσαν να σημειώσουν βελτίωση της αποτελεσματικότητας μέσω ευρέος φάσματος δράσεων, από εσωτερικά μέτρα (αναδιοργάνωση, απλούστευση διεργασιών και διαδικασιών) έως περισσότερες εταιρικές και οριζόντιες δράσεις, όπως η ενοποίηση των υπηρεσιών επικύρωσης για όλα τα προγράμματα στον REA και η θέσπιση απλουστευμένων κανόνων και διαδικασιών για το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων 2020»[13]. Η συνεχής βελτίωση τόσο των τοπικών όσο και των εταιρικών εργαλείων ΤΠ βελτίωσε επίσης την αποδοτικότητα των οργανισμών.

Η αύξηση των επιχειρησιακών προϋπολογισμών των οργανισμών κατά την υπό ανάλυση περίοδο παρουσιάζεται κατωτέρω. Η μεγαλύτερη αύξηση μεταξύ 2017 και 2021 σημειώθηκε στον INEA (62 %) και στον CHAFEA (42 %), ενώ η μικρότερη αύξηση σημειώθηκε στον EASME (17 %).

[13] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020).

Επιχειρησιακός προϋπολογισμός (σε εκατ. EUR) όσον αφορά τις πληρωμές σε όλους τους οργανισμούς κατά την περίοδο 2017-2020

Πηγή: Μελέτη για την υποστήριξη των τριετών αξιολογήσεων των εκτελεστικών οργανισμών

Οι δείκτες για τους εκτελεστικούς οργανισμούς αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση, και συγκεκριμένα την έγκαιρη αξιολόγηση των προτάσεων και την οριστικοποίηση της επιχορήγησης (χρόνος μέχρι την ενημέρωση, χρόνος μέχρι την επιχορήγηση και έγκαιρη εκτέλεση πληρωμών). Οι οργανισμοί ανταποκρίθηκαν στους περισσότερους από τους δείκτες που σχετίζονται με τη διαχείριση των επιχορηγήσεων και τη δημοσιονομική διαχείριση, παρότι καταγράφηκαν ορισμένες αποκλίσεις, όπως περιγράφεται αναλυτικότερα στα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύουν την παρούσα έκθεση.

Η πανδημία COVID-19 δημιούργησε πρόσθετες προκλήσεις στη διαχείριση των έργων και οι οργανισμοί επέδειξαν ευελιξία στην αντίδρασή τους, παρακολουθώντας συνεχώς, προσαρμόζοντας τις διαδικασίες τους και εφαρμόζοντας νέα μέτρα χρηματοδότησης[14] για την αντιμετώπιση των αναγκών που προέκυψαν από την πανδημία.

Υπό τις συνθήκες αυτές, ορισμένοι οργανισμοί κατόρθωσαν ακόμα και να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους σε ορισμένες συγκεκριμένες πτυχές. Για παράδειγμα, ο REA και ο INEA αύξησαν το ποσοστό των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν εντός της συμβατικής προθεσμίας και ο ERCEA απλούστευσε την οικεία διαδικασία τροποποίησης της επιχορήγησης.

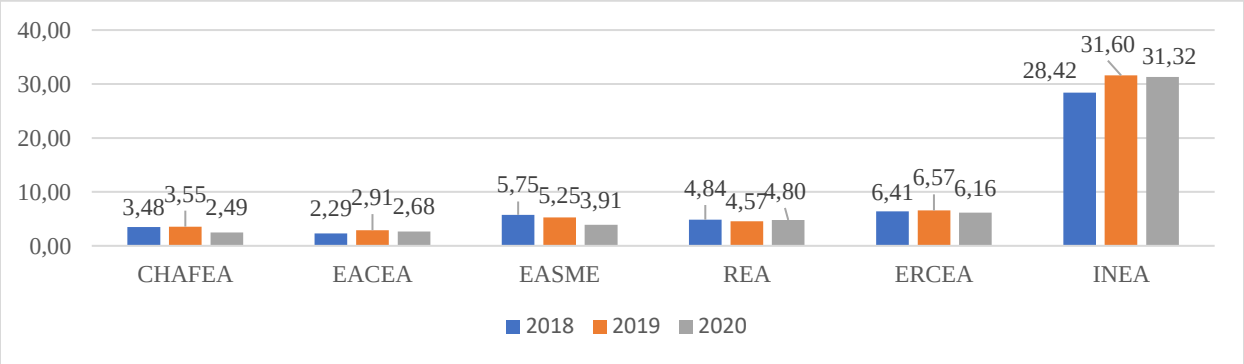
Παρατηρήθηκαν επίσης μικρές καθυστερήσεις στην υλοποίηση των ανατεθεισών δράσεων λόγω της έξαρσης της πανδημίας. Στην περίπτωση του REA, το μερίδιο των συμφωνιών επιχορήγησης που συνάφθηκαν εντός του στόχου που αφορά τον χρόνο έως την επιχορήγηση μειώθηκε κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες το 2020, και ανήλθε σε 98 %, καθώς οι αιτούντες ζήτησαν πρόσθετο χρόνο ώστε οι κοινοπραξίες τους να ολοκληρώσουν τις αναγκαίες διοικητικές υποχρεώσεις πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης. Όσον αφορά τον EASME, ορισμένα παραδείγματα αυτών των καθυστερήσεων ήταν η παράταση των ημερομηνιών παράδοσης των έργων ή η

[14] Στην περίπτωση του CHAFEA.

προσαρμογή των παραδοτέων, σε περιπτώσεις στις οποίες οι περιορισμοί λόγω πανδημίας καθιστούσαν την παράδοση αδύνατη. Προστέθηκαν και άλλες δραστηριότητες που επηρέασαν τον φόρτο εργασίας, όπως ο πανευρωπαϊκός μαραθώνιος ανάπτυξης εφαρμογών του ΕΣΚ για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της νόσου COVID-19 ή η αλυσίδα εφοδιασμού συμβουλευτικών υπηρεσιών που δημιουργήθηκε από το δίκτυο Enterprise Europe Network. Στην περίπτωση του EACEA, οι καθυστερήσεις λόγω πανδημίας συνδέονται με την εγγενή φύση των προγραμμάτων (νέοι που σπουδάζουν στο εξωτερικό ή έργα στον τομέα του πολιτισμού ή των οπτικοακουστικών μέσων).

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό ανά μέλος του επιχειρησιακού προσωπικού, ο INEA έχει επιτύχει την υψηλότερη τιμή σε σύγκριση με άλλους οργανισμούς. Αυτό οφείλεται στο ότι διέθετε μεγαλύτερες επιχορηγήσεις κατά μέσο όρο βάσει του προγράμματος του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ)[15]. Οι οργανισμοί που υλοποιούν ερευνητικά προγράμματα σημείωσαν καλύτερα αποτελέσματα από τον EACEA και τον CHAFEA. Στην περίπτωση του EACEA, αυτό οφείλεται στην πολυπλοκότητα και την ετερογένεια του χαρτοφυλακίου των προγραμμάτων του, στην ετερογένεια των αιτούντων και δικαιούχων, στον μεγάλο όγκο των αιτήσεων και των επιχορηγήσεων, καθώς και στο μικρό κατά μέσο όρο μέγεθός τους. Στην περίπτωση του CHAFEA, αυτό οφείλεται στο μικρό μέγεθος του οργανισμού, στην ετερογένεια του χαρτοφυλακίου των προγραμμάτων του και στην έλλειψη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και συνεργειών.

Προϋπολογισμός ανά επιχειρησιακό μέλος του προσωπικού (ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης) σε δεσμεύσεις πιστώσεων (σε εκατ. EUR) σε όλους τους οργανισμούς, 2018-2020

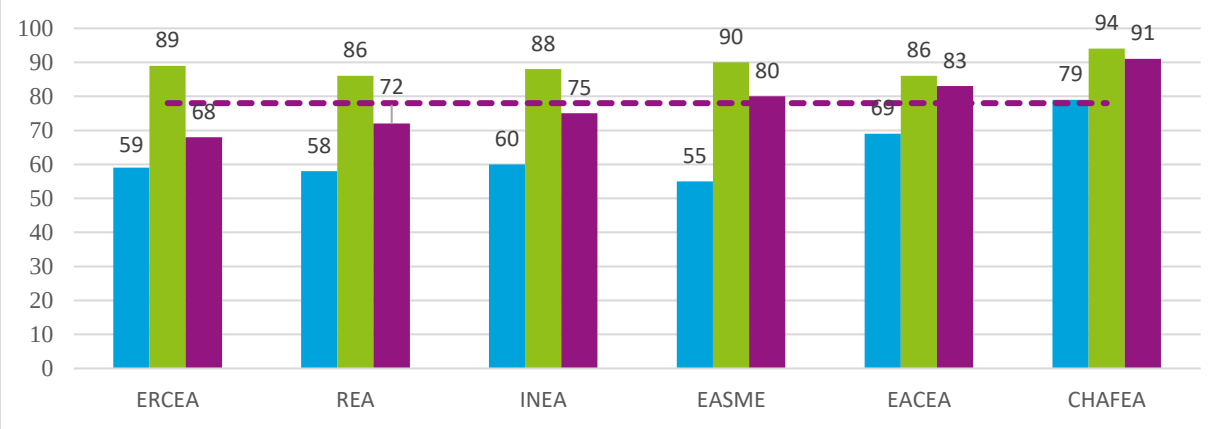
Πηγή: Μελέτη για την υποστήριξη των τριετών αξιολογήσεων των εκτελεστικών οργανισμών

Η συνολική ποιότητα των υπηρεσιών που παρείχαν οι οργανισμοί αξιολογήθηκε θετικά από τους δικαιούχους (μεταξύ 86 % και 94 %)[16] και τους εμπειρογνώμονες (μεταξύ 92 % και 99 %) και, σε μικρότερο βαθμό, από τους απορριφθέντες αιτούντες (μεταξύ 55 % και 79 %), όπως περιγράφεται αναλυτικότερα κατωτέρω:

[15] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη».

[16] Το εύρος του ποσοστού αντιπροσωπεύει το μικρότερο και το υψηλότερο ποσοστό θετικών απαντήσεων για κάθε αντίστοιχη κατηγορία απαντησάντων.

Ποσοστό ικανοποίησης των απορριφθέντων αιτούντων και των δικαιούχων σε όλους τους οργανισμούς

Πηγή: Μελέτη για την υποστήριξη των τριετών αξιολογήσεων των εκτελεστικών οργανισμών

Όσον αφορά τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων, η Επιτροπή αναπτύσσει τα ερευνητικά προγράμματα-πλαίσια και τις στρατηγικές εσωτερικού ελέγχου και είναι υπεύθυνη για την επιλογή των προς έλεγχο συμμετοχών, καθώς και για τον καθορισμό της έντασης των εκ των υστέρων ελεγκτικών δοκιμασιών που πρέπει να διενεργηθούν. Τα εναπομένοντα ποσοστά σφάλματος ήταν χαμηλότερα από το όριο για τα περισσότερα μέρη των προγραμμάτων που ανατέθηκαν. Ωστόσο, ορισμένοι οργανισμοί κατέγραψαν ποσοστά σφάλματος πάνω από το όριο για ορισμένα μέρη των προγραμμάτων —όπως ο REA για τις δράσεις στον τομέα του διαστήματος, της ασφάλειας και των ΜΜΕ βάσει του έβδομου προγράμματος-πλαισίου[17], γεγονός που μπορεί να αποδοθεί σε μεγάλο βαθμό στην πολυπλοκότητα του εν λόγω προγράμματος.

Όσον αφορά τον EASME, σημειώθηκε συστηματική υπέρβαση του ορίου του εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος στην περίπτωση του CIP-IEE II («Ευφυής Ενέργεια — Ευρώπη II» του προγράμματος ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας) και του CIP-Eco-Innovation («Οικολογική καινοτομία» του προγράμματος ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας)[18], καθώς και στην περίπτωση του COSME (Πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις

[17] Απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013).

[18] Απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007-2013).

ΜΜΕ)[19] το 2018 και το 2020. Ωστόσο, ελήφθησαν μέτρα μετριασμού, όπως η καλύτερη ενημέρωση των δικαιούχων και η βελτίωση των μηχανισμών εκ των προτέρων ελέγχου.

Για τον ΙΝΕΑ, τα εναπομένοντα ποσοστά σφάλματος υπερέβησαν τους προκαθορισμένους στόχους στην περίπτωση των προγραμμάτων του ΜΣΕ για τις τηλεπικοινωνίες το 2019 και το 2020, λόγω των υψηλών ποσοστών συμμετοχής ΜΚΟ και ΜΜΕ, του υψηλού ποσοστού δαπανών προσωπικού μεταξύ των δηλωθεισών δαπανών και της περιορισμένης χρήσης πιστοποιητικών οικονομικών καταστάσεων.

Στον CHAFEA σημειώθηκε υψηλό εναπομένον ποσοστό σφάλματος το 2019 για το πρόγραμμα που αφορά τη δημόσια υγεία[20] ως αποτέλεσμα ενός εκ των υστέρων ελέγχου που οδήγησε σε υψηλό ποσό ανάκτησης (ύψους περίπου 75 000 EUR και άνω του 50 % της συνεισφοράς της ΕΕ) που είχε συμπεριληφθεί στο δείγμα. Ο ERCEA και ο EACEA δεν κατέγραψαν εναπομένοντα ποσοστά σφάλματος άνω του ορίου κατά τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης.

Όλοι οι οργανισμοί δημιούργησαν και επικαιροποιούσαν συνεχώς τις οικείες διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου, ώστε να διασφαλίζεται η κατάλληλη διαχείριση τυχόν κινδύνων που σχετίζονται με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων. Ο ΙΝΕΑ θέσπισε γενική στρατηγική ελέγχου με μεγάλο αριθμό μηχανισμών ελέγχου και υποβολής εκθέσεων. Με τον τρόπο αυτόν κατέστη δυνατή η στενή παρακολούθηση της προόδου με βάση τους στόχους και η πρόληψη και ο μετριασμός των δυνητικών κινδύνων για τις δραστηριότητές του με έγκαιρο και αποτελεσματικό τρόπο. Ο REA και ο ERCEA βελτίωσαν επίσης τη λειτουργία τους και έλαβαν διορθωτικά μέτρα για να ανταποκριθούν στις παρατηρήσεις ή τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στις ετήσιες εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και σε τυχόν άλλες εκθέσεις ελέγχου.

Ο EACEA δρομολόγησε εις βάθος αναθεώρηση του οικείου συστήματος εσωτερικού ελέγχου και πραγματοποίησε συνεπείς βελτιώσεις καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης, ώστε να ανταποκριθεί στις συστάσεις ελέγχου που έλαβε. Στο πλαίσιο αυτό, ο EACEA υλοποίησε επίσης το έργο «EACEA Transformation Project» (Έργο μετασχηματισμού του EACEA) και δημιούργησε επιτυχώς εσωτερικές συνέργειες, συγκεντρώνοντας ορισμένες επιχειρησιακές διεργασίες και διαδικασίες όλων των προγραμμάτων σε μονάδες οριζόντιας υποστήριξης. Με το έργο αυτό δόθηκε η ευκαιρία να πραγματοποιηθεί μια σημαντική διαδικασία εσωτερικής κινητικότητας με σκοπό την υποστήριξη της εξέλιξης της σταδιοδρομίας και της βέλτιστης χρήσης των ικανοτήτων του προσωπικού. Έως το τέλος της περιόδου αξιολόγησης, ο EACEA εφάρμοσε αποτελεσματικό και αξιόπιστο σύστημα εσωτερικού ελέγχου ευθυγραμμισμένο με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

[19] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1287/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (COSME) (2014 – 2020).

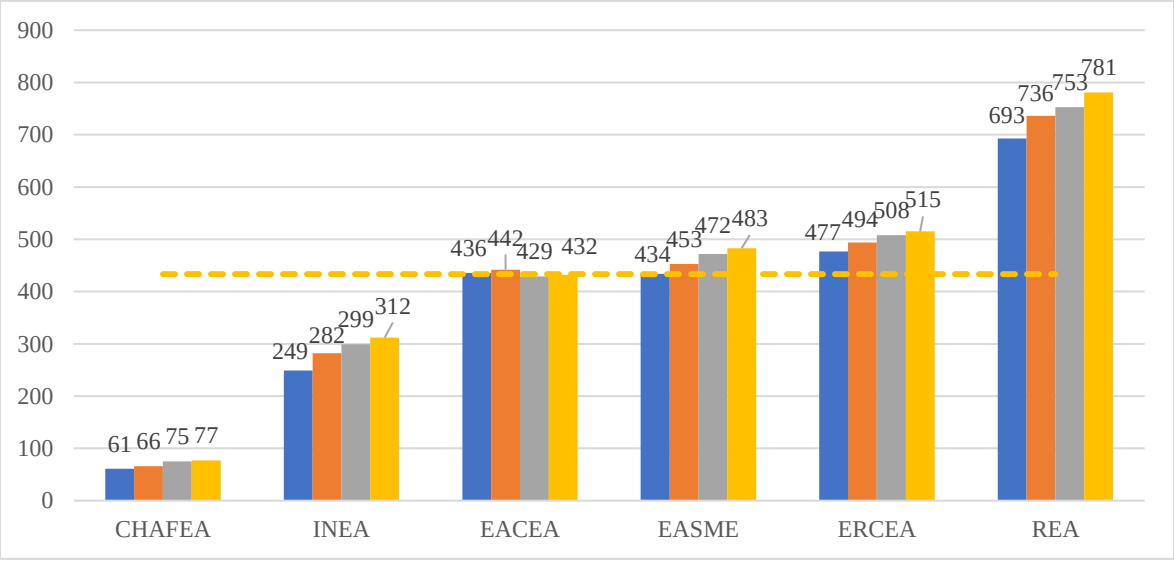
[20] Απόφαση αριθ. 1350/2007/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, που αφορά τη θέσπιση προγράμματος κοινοτικής δράσης στον τομέα της υγείας για την περίοδο 2008-2013.

Ο EASME αντιμετώπισε δεόντως κάθε ζήτημα που εντοπίστηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης, όπως η επικαιροποίηση της πολιτικής του για τις ευαίσθητες θέσεις[21], και υπέβαλε σχετικά στοιχεία στις επόμενες ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων του[22].

Ο CHAFEA εξέταζε συστηματικά τα διαθέσιμα αποτελέσματα και τους δείκτες ελέγχου, και ανταποκρινόταν στις παρατηρήσεις και στις συστάσεις ελέγχου. Προέβαινε σε συνεχείς βελτιώσεις της δημοσιονομικής διαχείρισης κατά την περίοδο αξιολόγησης, καταρτίζοντας ενοποιημένη πολυετή στρατηγική ελέγχου των πράξεων, αναθεωρώντας τα χρηματοπιστωτικά κυκλώματα, εξορθολογίζοντας τους ελέγχους και τις ροές εργασίας και αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας τη δική του στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης.

Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης, ο συνολικός αριθμός των θέσεων που καλύφθηκαν αυξήθηκε σε όλους τους οργανισμούς (πλην του EACEA). Η μεγαλύτερη αύξηση προσωπικού σημειώθηκε στον CHAFEA (από 61 το 2017 σε 77 το 2020, ή 26 %) και στον INEA (από 249 το 2017 σε 312 το 2020, ή 25 %). Η μεγάλη πλειονότητα του προσωπικού των οργανισμών ανέλαβε καθήκοντα σχετικά με την υλοποίηση των προγραμμάτων και μόνο σε περιορισμένο βαθμό καθήκοντα υποστήριξης.

Αριθμός θέσεων (που πράγματι πληρώθηκαν) σε όλους τους οργανισμούς κατά την περίοδο 2017-2020

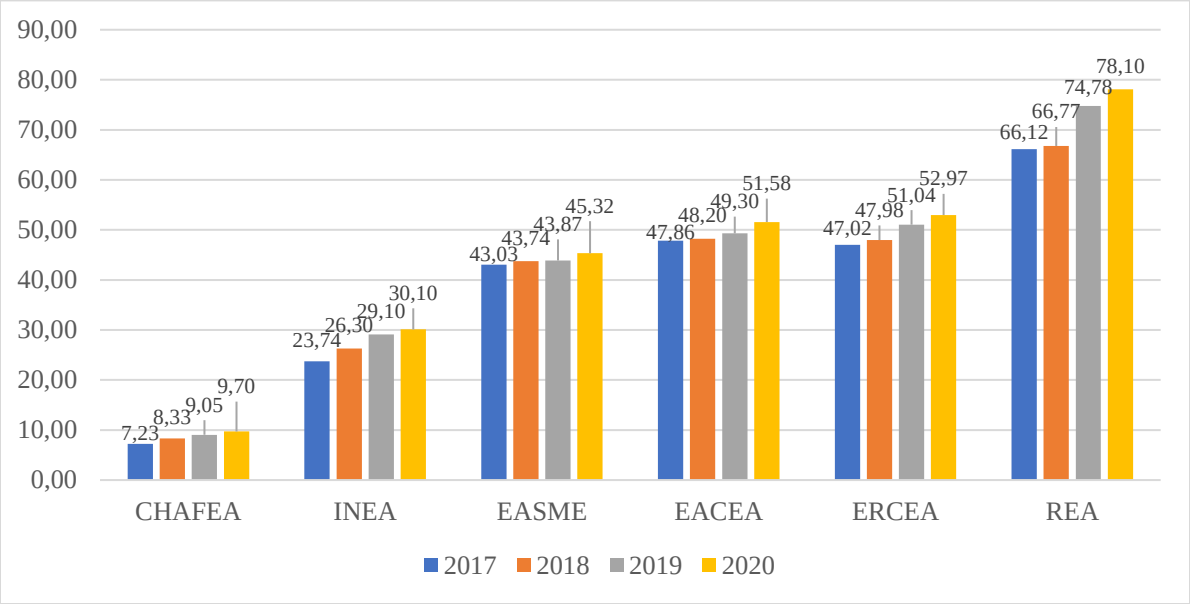
Πηγή: Μελέτη για την υποστήριξη των τριετών αξιολογήσεων των εκτελεστικών οργανισμών

Ο διοικητικός προϋπολογισμός αυξήθηκε για όλους τους οργανισμούς κατά την υπό αξιολόγηση περίοδο, αντίστοιχα προς την αύξηση του επιχειρησιακού προϋπολογισμού. Οι μεγαλύτερες

21 2018 Ο έλεγχος των οργανισμών της ΕΕ εν συντομία (europa.eu).
22 Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019.

αυξήσεις σημειώθηκαν στον CHAFEA (34 %)[23] και στον INEA (27 %), ενώ οι μικρότερες στον EASME (5 %) και στον EACEA (8 %).

Διοικητικός προϋπολογισμός (σε εκατ. EUR) όσον αφορά τις πληρωμές σε όλους τους οργανισμούς κατά την περίοδο 2017-2020

Πηγή: Μελέτη για την υποστήριξη των τριετών αξιολογήσεων των εκτελεστικών οργανισμών

3. ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κατά την αναδρομική ανάλυση κόστους-οφέλους αναλύθηκε ο βαθμός στον οποίο κάθε οργανισμός πέτυχε τα αποτελέσματά του με χαμηλότερο κόστος από αυτό που θα συνεπαγόταν η εσωτερική διαχείριση από την Επιτροπή.

Από την ανάλυση προέκυψε ότι το πραγματικό κόστος του σεναρίου του εκτελεστικού οργανισμού ήταν σημαντικά χαμηλότερο από το εκτιμώμενο κόστος του σεναρίου εσωτερικής διαχείρισης. Όπως και στην προηγούμενη αξιολόγηση[24], η πραγματική εξοικονόμηση κόστους για τους περισσότερους οργανισμούς (με εξαίρεση τον CHAFEA) υπερέβη σε μεγάλο βαθμό τις αρχικές εκτιμήσεις εξοικονόμησης. Η μέση πραγματική εξοικονόμηση σε όλους τους οργανισμούς ανήλθε σε 74,5 εκατ. EUR.

Η εξοικονόμηση κόστους του CHAFEA ήταν μικρότερη σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις (4,1 εκατ. EUR συγκριτικά με 7,37 εκατ. EUR στο ειδικό δημοσιονομικό δελτίο και 9,88 εκατ. EUR στην ανάλυση κόστους-οφέλους). Αυτό εξηγείται από τις υψηλότερες από τις εκτιμώμενες δαπάνες προσωπικού του CHAFEA[25], οι οποίες δεν αντισταθμίστηκαν πλήρως από

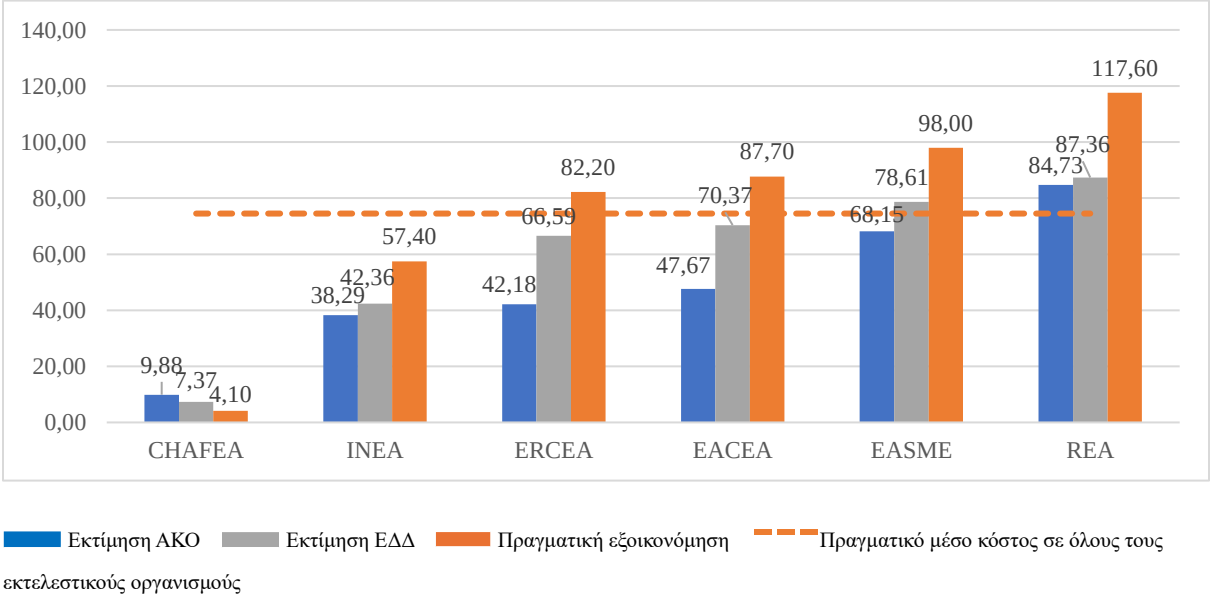
[23] Αυτό εξηγείται από αυξήσεις παρόμοιου μεγέθους i) στον προς διαχείριση επιχειρησιακό προϋπολογισμό, και ii) στο προσωπικό του οργανισμού.

[24] Έκθεση της Επιτροπής [COM (2020) 184].

[25] Οι υψηλότερες δαπάνες προσωπικού του CHAFEA ενδέχεται να σχετίζονται με: i) την έδρα του στο Λουξεμβούργο, μια περιοχή με υψηλότερο κόστος διαβίωσης, με αποτέλεσμα ο οργανισμός να πρέπει να προσφέρει θέσεις ανώτερου βαθμού προκειμένου να προσελκύσει κατάλληλους υποψηφίους· ii) την ανάγκη παράλληλης διαχείρισης περισσότερων προγραμμάτων, για την οποία απαιτείται πιο εξειδικευμένο

τα χαμηλότερα από τα αναμενόμενα γενικά έξοδα (δαπάνες υποδομής και λειτουργίας και δαπάνες στήριξης προγράμματος).

Εκτιμώμενη έναντι πραγματικής εξοικονόμησης κατά την περίοδο αξιολόγησης 2017/2018-2021 (σε εκατ. EUR) [26]

Πηγή: Μελέτη για την υποστήριξη των τριετών αξιολογήσεων των εκτελεστικών οργανισμών

Ωστόσο, η μελέτη προς υποστήριξη της αξιολόγησης αποκάλυψε επίσης το υψηλότερο πραγματικό κόστος των δαπανών προσωπικού (τίτλος Ι) σε σύγκριση με τις αρχικές εκτιμήσεις ως κοινό χαρακτηριστικό μεταξύ των οργανισμών. Αυτό συνέβη παρότι ο πραγματικός αριθμός του προσωπικού και η σύνθεση του προσωπικού που χρηματοδοτήθηκε από τη συνεισφορά της ΕΕ ήταν εντός των εκτιμήσεων του ειδικού δημοσιονομικού δελτίου.

Η αύξηση αυτή οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι οι αρχικές εκτιμήσεις κόστους δεν προέβλεψαν πλήρως την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών, τις προαγωγές και τις αυξανόμενες ανάγκες προσωπικού. Επιπλέον, το πραγματικό μέσο κόστος προσωπικού των οργανισμών ήταν υψηλότερο από το εκτιμώμενο μέσο κόστος προσωπικού, εν μέρει λόγω της πρόσληψης προσωπικού σε θέσεις ανώτερου βαθμού (με περισσότερες δεξιότητες ΤΠ), η οποία επέτρεψε στους οργανισμούς να συγκεντρώσουν πόρους σε καθήκοντα που σχετίζονται περισσότερο με το περιεχόμενο (γεγονός που διαπιστώθηκε στην αξιολόγηση του REA) ή λόγω της ανάγκης για εξειδικευμένο προσωπικό για την παράλληλη διαχείριση διαφόρων προγραμμάτων (στον

προσωπικό· και iii) το μικρό μέγεθος του οργανισμού, στοιχείο που αύξησε τον αντίκτυπο του προσωπικού με υψηλότερες αποδοχές (μεσαία και ανώτατα διοικητικά στελέχη) στον μέσο μισθό, σε σύγκριση με άλλους οργανισμούς.

[26] Από το παρόν γράφημα προκύπτει η εξοικονόμηση από όλους τους οργανισμούς για τους σκοπούς της μεταξύ τους σύγκρισης. Ωστόσο, στην περίπτωση του REA, η εντολή του παρατάθηκε περαιτέρω το 2018 και στην αρχική ανάλυση κόστους-οφέλους του 2013 δεν είχε ληφθεί υπόψη η εν λόγω αλλαγή στα καθήκοντα και στον φόρτο εργασίας του.

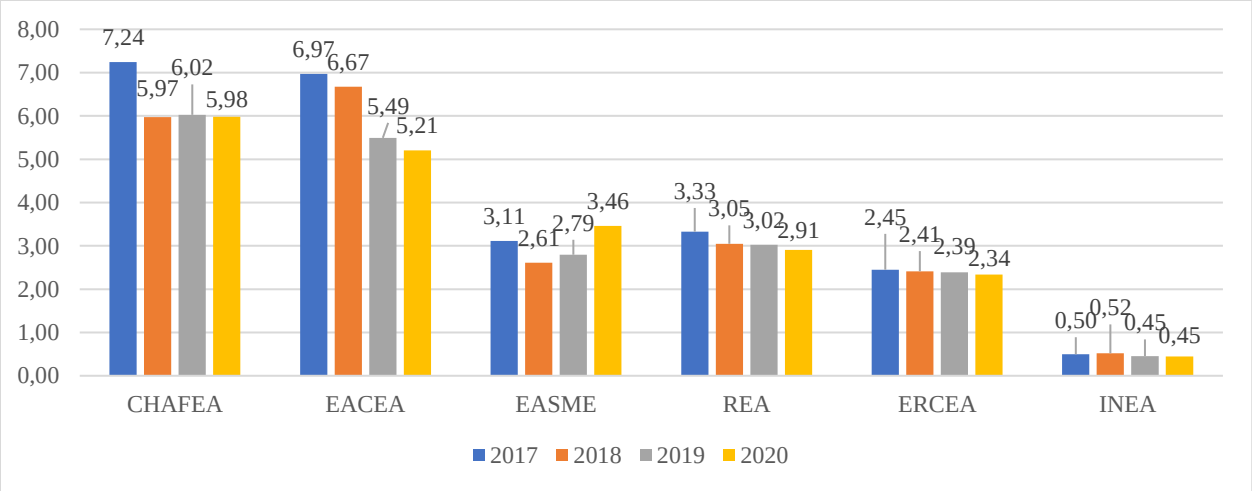
CHAFEA) ή απλώς για τη διατήρηση της ελκυστικότητας του να εργάζεται κανείς στον οργανισμό, λόγω του υψηλότερου κόστους διαβίωσης στο Λουξεμβούργο (για τον CHAFEA).

Οι υψηλότερες δαπάνες προσωπικού στο πλαίσιο του τίτλου I αντισταθμίστηκαν από χαμηλότερες πραγματικές δαπάνες στο πλαίσιο του τίτλου II — *Δαπάνες υποδομής και λειτουργίας* και του τίτλου III — *Δαπάνες στήριξης προγράμματος*.

Ένας άλλος δείκτης που μετρά τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας των οργανισμών είναι το κόστος διαχείρισης του προγράμματος που αντιστοιχεί στον λόγο μεταξύ του διοικητικού και του επιχειρησιακού προϋπολογισμού όσον αφορά τις εκτελεσθείσες δεσμεύσεις πιστώσεων. Η αξιολόγηση κατέδειξε ότι οι περισσότεροι οργανισμοί αύξησαν την οικονομική αποδοτικότητά τους με την πάροδο του χρόνου —με εξαίρεση τον EASME, για τον οποίο το ποσοστό αυξήθηκε από 3,11 % το 2017 σε 3,46 % το 2020, αλλά παρέμεινε κοντά στον μέσο όρο του 3,39 % και κάτω από τον στόχο του 5,5 %.

Η σημαντικότερη βελτίωση του κόστους διαχείρισης του προγράμματος σημειώθηκε στους EACEA και CHAFEA, όπου το ποσοστό βελτιώθηκε, αντίστοιχα, κατά 1,76 εκατοστιαίες μονάδες (από 6,97 % το 2017 σε 5,21 % το 2020) και κατά 1,26 εκατοστιαίες μονάδες (από 7,24 % σε 5,98 % κατά την ίδια περίοδο). Ωστόσο, οι εν λόγω οργανισμοί είχαν υψηλότερο κόστος διαχείρισης του προγράμματος σε σύγκριση με το μέσο ποσοστό 3,39 % σε όλους τους οργανισμούς το 2020.

Κόστος διαχείρισης του προγράμματος (λόγος μεταξύ του διοικητικού και του επιχειρησιακού προϋπολογισμού όσον αφορά τις δεσμεύσεις πιστώσεων) σε όλους τους οργανισμούς, 2017-2020

Πηγή: Μελέτη για την υποστήριξη των τριετών αξιολογήσεων των εκτελεστικών οργανισμών

4. ΣΥΝΟΧΗ

Όπως προαναφέρθηκε, οι οργανισμοί αξιολογήθηκαν ως οικονομικά αποδοτικές δομές για τη διαχείριση της υλοποίησης προγραμμάτων, σε σύγκριση με το σενάριο εσωτερικής διαχείρισης. Ωστόσο, το χαρτοφυλάκιο ορισμένων οργανισμών αποτελούνταν από διαφορετικά προγράμματα

(EACEA, EASME, INEA, CHAFEA) ή από τα ίδια προγράμματα, αλλά σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων (REA, ERCEA).

Η κατάσταση αυτή δημιούργησε ένα σύνθετο εργασιακό περιβάλλον (υψηλός φόρτος εργασίας και διοικητική επιβάρυνση, αποκλίνοντες κανόνες και διαφορετικές διαδικασίες, συντονισμός με μεγάλο αριθμό εποπτευουσών Γενικών Διευθύνσεων) και περιόρισε τις δυνατότητες βελτίωσης της διαχείρισης των προγραμμάτων και αξιοποίησης συνεργειών και περιπτώσεων συμπληρωματικότητας. Κατά συνέπεια, ήταν επίσης αναγκαία η μείωση του εύρους του χαρτοφυλακίου τους, η οποία εφαρμόστηκε στο τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

Συνολικά, για όλους τους οργανισμούς και για όλα τα προγράμματα που ανατέθηκαν, η αξιολόγηση αποκάλυψε σαφή και κατάλληλη οριοθέτηση των ρόλων μεταξύ αυτών και των εποπτευουσών Γενικών Διευθύνσεων και δεν εντοπίστηκαν αλληλεπικαλύψεις, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο και το μνημόνιο συμφωνίας.

Στην περίπτωση του CHAFEA, μια έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου[27] προσδιόρισε ως τομέα βελτίωσης την οριοθέτηση των καθηκόντων που περιλαμβάνουν αποστολές υψηλού επιπέδου. Αυτό αντιμετωπίστηκε με εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές που αναπτύχθηκαν το 2018 από τον CHAFEA και τη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης. Περαιτέρω μέτρα τέθηκαν σε εφαρμογή κατά τη μεταφορά του χαρτοφυλακίου για το πρόγραμμα προώθησης γεωργικών προϊόντων[28] από τον CHAFEA στον REA, μέσω αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών συνεργασίας και της ανάπτυξης ειδικού μνημονίου συμφωνίας με ειδικές απαιτήσεις για την εφαρμογή i) της παροχής πληροφοριών και ii) των μέτρων προώθησης για τα γεωργικά προϊόντα.

Όσον αφορά τα κοινά, οριζόντια ζητήματα, η αξιολόγηση προσδιόρισε την ανάγκη ανάπτυξης διαρθρωμένου πλαισίου για τη συστημική παροχή ανατροφοδότησης στην πολιτική, σε συνδυασμό με έναν μηχανισμό για την αντιμετώπιση μεμονωμένων αιτημάτων πολιτικής. Το θέμα αυτό εξετάστηκε στο πλαίσιο του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΛΗΘΗΚΑΝ

Συνολικά, αποδεικνύεται ότι οι οργανισμοί συνιστούν οικονομικά αποδοτικές δομές για την υλοποίηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ, καθώς αποφέρουν σημαντικές εξοικονομήσεις σε σύγκριση με το σενάριο εσωτερικής διαχείρισης. Έχουν επιτύχει τους βασικούς στόχους τους και ανταποκρίνονται στους περισσότερους από τους βασικούς δείκτες επιδόσεων. Τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη εκτίμησαν τις υπηρεσίες τους, όπως καταδεικνύεται από το υψηλό επίπεδο ικανοποίησής τους.

Αντλήθηκαν διάφορα διδάγματα και εντοπίστηκαν τομείς που χρήζουν βελτίωσης για κάθε οργανισμό, όπως αναλύεται περαιτέρω στα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύουν την παρούσα έκθεση. Τα περισσότερα από τα διδάγματα που αντλήθηκαν ελήφθησαν υπόψη κατά την ανάθεση της εκτέλεσης προγραμμάτων βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού

[27] Τελική έκθεση ελέγχου για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του CHAFEA για την εφαρμογή των μέτρων προώθησης των γεωργικών προϊόντων — 15/09/2017.

[28] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες.

πλαισίου 2021-2027 και θα αξιολογηθούν στην επόμενη τριετή αξιολόγηση των διάδοχων οργανισμών για την περίοδο 2021-2024.